

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Ενότητα 5^η : Εφαρμοσμένη Ηθική

Ρένια Γασπαράτου

Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης & της Αγωγής στην Προσχολική
Ηλικία

Ρ. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Περιεχόμενα ενότητας

- Με τι ασχολείται ο κλάδος της εφαρμοσμένης ηθικής;
  - Δίκαιο
  - Ηθική επιχειρήσεων
  - Βιοηθική

P. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Σκοποί ενότητας

- να κατανοήσουμε με τι ασχολείται ο κλάδος της εφαρμοσμένης ηθικής
- να συζητήσουμε σύγχρονα προβλήματα εφαρμοσμένης ηθικής
- να συζητήσουμε σύγχρονα προβλήματα εφαρμοσμένης ηθικής, εφαρμόζοντας τις θεωρίες του ωφελιμισμού, της κατηγορικής προσταγής του Καντ & της θεωρίας αρετών του Αριστοτέλη
- να εξασκηθούμε στην φιλοσοφική μέθοδο

P. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Εφαρμοσμένη ηθική

Οι ηθικές θεωρίες συχνά αξιοποιούνται ούτως ώστε να δώσουν πρακτικές λύσεις σε προβλήματα που απασχολούν διάφορους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, όπως το *δίκαιο* και τα νομικά, η *βιοηθική*, η *ηθική των επιχειρήσεων* κ.λπ.

P. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Εφαρμοσμένη ηθική

Παραδείγματα από το χώρο του δικαίου (νομικά, πολιτική)

- μπορεί να δικαιολογηθεί ηθικά (και να επιτραπεί νομικά):
  - η αναγραφή του θρησκέυματος στις ταυτότητες;
  - η απαγόρευση των γυναικών στο Αγ. Όρος;
  - η μουσουλμανική μαντίλα σε δημόσιους κοσμικούς χώρους;
  - η επέμβαση στα εσωτερικά ενός άλλου κράτους;
- ποια είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα; γιατί αυτά;
- γιατί πρέπει να σεβόμαστε τα ανθρώπινα δικαιώματα;
- μπορεί να δικαιολογηθεί ηθικά (και να επιτραπεί νομικά) θανατική ποινή;

P. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Εφαρμοσμένη ηθική

Παραδείγματα από το χώρο της ηθικής επιχειρήσεων

- πώς πρέπει να φέρομαι στους υφιστάμενους / υπάλληλούς μου; γιατί;
- τι είδη σχέσεων θα πρέπει να καλλιεργώ στην επιχείρησή μου και με τι κόστος;
- είναι ηθικό να τους έχω ευχαριστημένους για να αποκομίζω κέρδος;
- πως πρέπει να φέρομαι σε ειδικές ομάδες πληθυσμού (π.χ. άτομα με αναπηρία, πρώην τοξικομανείς, πρώην φυλακισμένους κ.λπ.);
- τι είδους επιχείρηση να επιδοτήσω/ σε τι να επενδύσω (με ποια κριτήρια θα επιλέξω);

P. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Εφαρμοσμένη ηθική

Παραδείγματα από το χώρο της βιοηθικής

- είναι ηθικά δικαιολογημένη η αυτοκτονία;
- μπορεί να δικαιολογηθεί ηθικά (και να επιτραπεί νομικά) η ευθανασία;
- είναι ηθικά δικαιολογημένη η κλωνοποίηση, και υπό ποιους όρους;
- μπορεί κανείς να επεμβαίνει και να τροποποιεί το DNA ενός οργανισμού και υπό ποιους όρους;
- με ποια κριτήρια θα αποφασίσουμε ποιος ασθενής θα πάρει (π.χ.) το μοναδικό κρεβάτι στην εντατική ενός νοσοκομείου ή σε ποιον θα μεταμοσχευθεί ένα όργανο;

P. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Ηθική: ποιό είναι το κριτήριο της ηθικής πράξης;

- Ωφελιμισμός: οι κοινωνικές συνέπειες. Ηθική είναι μία πράξη που μεγιστοποιεί την ωφέλεια για τον μέγιστο αριθμό ανθρώπων
- Δεοντολογική θεωρία Καντ: το καθήκον. Ηθικός είμαι όταν κάνω το καθήκον μου, έτσι όπως υπαγορεύεται από την λογική μου (δηλαδή όταν ακολουθώ την κατηγορική προσταγή)
- Θεωρία αρετών Αριστοτέλη: οι αρετές. Ηθικός είμαι όταν καλλιεργώ τις αρετές του χαρακτήρα μου, έτσι ώστε να πράττω αυθόρμητα την μεσότητα

Πώς θα απαντούσε κάθε μια από αυτές τις θεωρίες στα προβλήματα της εφαρμοσμένης ηθικής που είδαμε πιο πάνω;

P. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

• Θέματα για συζήτηση

- Εφαρμόστε τις θεωρίες του ωφελιμισμού, της κατηγορικής προσταγής του Καντ & της θεωρίας αρετών του Αριστοτέλη στα σύγχρονα προβλήματα εφαρμοσμένης ηθικής:
  - Τι θα απαντούσε ένας ωφελιμιστής, ένας καντιανός ή ένας αριστοτελιστής στα παραπάνω διλήμματα;
  - ποια θεωρία δίνει πιο γρήγορες απαντήσεις;
  - ποιας θεωρίας οι απαντήσεις είναι κατά τη γνώμη σας οι πιο ηθικές

P. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

• Πηγές & βιβλιογραφικές προτάσεις

Γασπαράτου, P. (2013). *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*. Σημειώσεις Πανεπιστημιακών Παραδόσεων. ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών.

Nagel, T. (1989). *Θεμελιώδη φιλοσοφικά προβλήματα*. Αθήνα: Εκδόσεις Σμίλη.

Πελεγρίνης, Θ. (1997). *Ηθική Φιλοσοφία*. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά γράμματα.

Σαμπατέρ, Φ. (2003). *Οι ερωτήσεις της ζωής*. Εκδόσεις Αίολος.

Savater, F. (2009). *Μιλώντας στο γιο μου για την ηθική και την ελευθερία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Warburton, N. (2010). *Φιλοσοφία: τα βασικά*. Αθήνα: Εκδόσεις Αρσενίδη.

Ρ. Γασπαράτου

Εισαγωγή στη φιλοσοφία

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου της διδάσκουσας.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

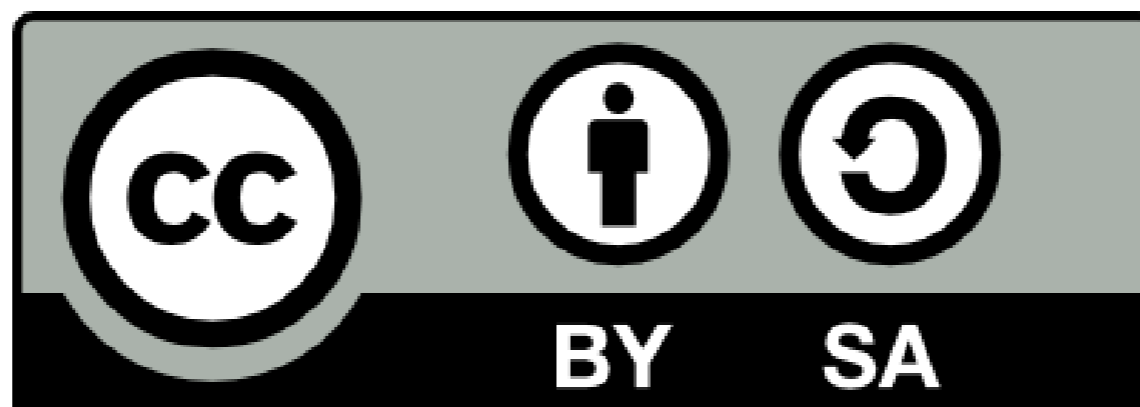
- Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Ρένια Γασπαράτου, «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PN1476/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.

Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Σύμφωνα με αυτήν την άδεια ο δικαιούχος σας δίνει το δικαίωμα να:

Μοιραστείτε — αντιγράψετε και αναδιανέμετε το υλικό

Προσαρμόστε — αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο υλικό για κάθε σκοπό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά Δημιουργού — Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό , με σύνδεσμο της άδειας

Παρόμοια Διανομή — Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια όπως και το πρωτότυπο